

Raskaan kaluston ennakoiva ajaminen

Ennakointi ajatellaan usein taidoksi lukea liikennettä, tunnistaa riskejä ja pitää itsellään riittävä pelivara. Koulutuksessa ajatusta laajennetaan koko työtehtävän hallinnan suuntaan. Kiire, väsymys, aikataulupaineet ja muut vastaavat tekijät vaikuttavat ratkaisevasti kuljettajan toimintaan ja valintoihin yksittäisissä liikennetilanteissa. Tarkoituksena on, että jokainen koulutukseen osallistuva saadaan aktiivisesti osallistumaan aiheen käsittelyyn. Kouluttajan kannattaa käyttää ennakkotehtävää, asiakasyrityksen kanssa tehtävää ennakovalmistelua, alkutehtävää tai muuta vastaavaa aktiivisen työskentelyn käynnistävää vaihetta ennen koulutusta tai koulutuksen alussa. Ennakkotehtävän tai sitä vastaavan alustuksen sisältö tuotetaan siten, että sen tulosten perusteella kouluttaja pystyy painottamaan varsinaisessa koulutuksessa (7h) käsiteltäviä-aiheita alempana esitetystä koulutuksen aiheuettelosta.

Kohderyhmä

Kuorma- ja linja-autonkuljettajat

Opetusmenetelmät

Teoriaopetus toteutetaan lähiopetuksena tai etäopetuksena reaaliaikaisesti. Koulutuksessa käytetään osallistujia aktivoivia opetusmenetelmiä. Tällaisia voivat olla erilaiset oppimistehtävät, keskustelut, ryhmätehtävät, pelit ja muut toiminnalliset tehtävät. Opetusta ja tehtäviä voidaan toteuttaa myös oikeita kuorma- tai linja-autoja hyväksi käyttäen (esimerkiksi katveet tai ajoonlähtötarkastus).

Koulutuksen kesto on 7 oppituntia (á 45 min), josta ennakoivan ajon koulutuksen osuus on 7 oppituntia. Ennen koulutuspäivää mahdollisesti tehtävää ennakkotehtävää ei lasketa jatkokoulutuspäivän oppitunteihin.

Kouluttajan pätevyysvaatimus

Kouluttajana toimivalla henkilöllä on oltava ennakoivan ajon kouluttajan pätevyys. Koulutuksessa avustavilta henkilöiltä ei pätevyyttä vaadita. Avustavalla henkilöllä tarkoitetaan esimerkiksi tehtävien ja harjoitusten toteutuksessa avustavia henkilöitä.

Tavoitelauseet

1.2 tavoite: tuntea hallintalaitteiden tekniset ominaisuudet ja toiminta ajoneuvon hallitsemiseksi, kulumisen minimoimiseksi ja toimintahäiriöiden ennaltaehkäisemiseksi

1.3 tavoite: osata optimoida polttoaineen kulutus

1.4 tavoite: osata ennakoida ja arvioida liikenteen riskejä ja mukautua niihin

1.5 tavoite: osata kuormata ajoneuvo turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti (Ajokortit C, C + E, C1 ja C1 + E)

1.7 tavoite: osata kuormata ajoneuvo turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti (Ajokortit D, D + E, D1 ja D1 + E)

Aiheet

Kohderyhmän oppimistavoitteiden täyttämiseksi koulutuksessa voidaan ennakotehtävän tai sitä vastaavan alustuksen tulosten perusteella painottaa oheisen otsikoiden alla olevia sisältöjä. Painotettavia sisältöjä käsitellään syvällisemmin kuin muita sisältöjä.

Johdanto

- 0-visio
- Ennakoiva ajaminen
- Riskien tunnistaminen
- Pelivara
- Kuljettajan toimintamahdollisuudet vaikuttaa onnettomuuden seurauksiin

Kuljettajan ajovalmius

- Kuljettajan kunto
- Väsyneenä ajaminen
- Ajoterveys
- Tarkkaamattomuus

Ajoneuvon ajovalmius

- Ajoneuvon kunto
- Päivittäinen ajoneuvon kunnonseuranta

Kuormaamisen ja kuorman vaikutus ajotehtävän suorittamiseen

- Päällirakenteet
- Kuormaaminen ja kuorman varmistaminen
- Kuorman vaikutus ajamiseen

Ajonopeus

- Tilannenopeudet
- Nopeuden vaikutus pysähtymismatkaan
- Törmäysnopeus
- Liike-energia
- Ajansäästö
- Ajoneuvoyhdistelmien vakaus ja RA-arvo

Havainnointi ja vuorovaikutus

- Havainnoinnin ja vuorovaikutuksen haasteet
- Riskien tunnistaminen ja hallinta

Turvallisuusväli ja ohittaminen

- Liikenteessä ajaminen
- Ajoetäisyydet
- Raskaan kaluston tilantarve
- Ohituksen tarve
- Ohitusmatka ja -aika

Taloudellisuus

- Turvallisuus ja taloudellisuus
- Taloudellisen ajamisen perusteet
- Älykäs ajoneuvotekniikka

Ajoneuvotekniikka

- Turvallisuutta tukeva ajoneuvotekniikka
- Aktiiviset ja passiiviset turvallisuusvarusteet

Vaikeat olosuhteet

- Liukkaalla ajaminen
- Pimeällä ajaminen